

OPINIONS

L'ENEMIC ASIMÈTRIC*Xavier Vinader***12****ESTAPÉ RESPON***Toni Canís***13****ELS CATALANS I L'AMPLIACIÓ
DE LA UNIÓ EUROPEA***Montserrat Guibernau***54****L'AMIC AMERICÀ***Jaume Masdeu***64****EUROPA, ELS BORJA,****ELS TURCS***Joan F. Mira***82**

La Unió Europea ha avançat molt des que el 1957 sis estats van decidir ajuntar-se per a no barallar-se i compartir els recursos. En tot aquest temps no solament ha canviat allò que va nèixer a Roma sinó que el món sencer ha sofert diverses convulsions i, a curt termini, ja es veu que encara en pot patir més. Som a les portes d'una nova guerra amb l'Iraq que pot tornar a deixar la UE fora de joc, i no per un problema allunyat, sinó perquè l'estabilitat en el Pròxim Orient ens és bàsica per a l'espai socioeconòmic euromediterrani. Però encara som lluny, si és que hi arribem mai, a tenir una veu comuna per als afers internacionals, bàsicament per la fragmentació que fins ara ha marcat la política exterior de la Unió. El Govern britànic té molt clar que la prioritat en aquestes qüestions és la seua aliança anglosaxona amb els EUA i, d'altra banda, França no té cap intenció de perdre la capacitat de tenir un pes propi en l'escena internacional. A part que avui, i mentre l'ONU no siga una altra cosa, tenir una veu única significa tenir una capacitat de dissuasió que pocs polítics europeus estan disposats a assumir. Aquesta qüestió ja hauria de ser suficient per a desmoralitzar els més eurooptimistes però, per si fóra poc, sols cal veure la manca de debat real que planteja l'ampliació de la UE. I més que l'ampliació en si, la bola de neu que es va creant amb l'excusa de l'economia, sense que hi haja una direcció política clara cap a una destinació. Però la bola es farà tan grossa el 2004 que ja serà més difícil amagar el cap sota l'ala. És per això que ja ara hi ha qui comença a reclamar un debat sobre el que som i on volem arribar com a europeus. Una identitat amb uns conceptes tan amplis que poden anar des del club cristià que promou el president de la Convenció que ha de fer la Constitució europea, Valery Giscard d'Estaing, que segons Milan Kundera no inclou ni Rússia; fins a la idea de Winston Churchill, que el 1945 deia que "ser europeu és sentir-se a casa sigues al lloc que sigues d'Europa"; passant per la radicalitat de Hans Magnus Enzensberger, que nega que els europeus existesquen com a tals, tot i que reconeix que si un dia el dugueren a un poble europeu que desconeixia sabia que és europeu, s'orientaria, trobaria el cafè, l'estació i la botiga de queviures. La definició, doncs, és àmplia i variada, però no hauria de ser motiu de debat només perquè ara amb l'ampliació s'ha plantejat la qüestió turca. No sabem si Churchill estaria com a casa en un barri de la perifèria de París marcat per la immigració algeriana perquè, precisament, és pels milions de ciutadans europeus que tenen l'islam com a religió o tradició que hom s'ha de plantejar seriosament si l'herència cristiana ha de ser el nucli dur d'una Europa amb Constitució. I en aquest sentit és significatiu que bona part dels creadors del Tractat de Roma, tot i ser democratacristians, mai no es van plantejar incloure-hi la seua religió.

Hem de plantejar-nos si volem continuar endavant amb tot aquest procés, però de moment no sembla que hi haja voluntat política de fer-ho. De fet, com tampoc no n'hi ha perquè siguin els ciutadans —els mateixos a qui es demana que se senten europeus—, els qui marquen l'evolució de la Unió. I això és molt important, com apunta en aquesta revista la politòloga Chantal Mouffe, perquè la manca d'espais de participació i d'opcions per triar pot estalviar temps, però no fa més que generar bosses de ciutadans apàtics i després descontents, brou de cultiu per a tot tipus de partits populistes. Aquesta participació hauria de ser especialment reclamada des dels Països Catalans si volem fer-nos sentir a la Unió. Tot i que les perspectives de reconeixement siguin bastant negatives. Amb tot, i mentre no arriba l'Europa de la subsidiarietat real, caldrà confiar en les escletxes que en aquest sentit es poden obrir a partir de la Unió a vint-i-cinc, com apunta l'historiador Antoni Segura, en què ens puguem sentir més ben representats a la Comissió per un lituà o un maltès que per un madrileny o un parisenc.

“Encara som lluny a tenir una veu comuna: fins ara, la fragmentació ha marcat la política exterior de la Unió”